

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De vera perfecta[ue] humilitate, cui familiaris est gratia Spiritus sancti
Sermo V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

*De vera perfectâq; humilitate, cui familiaris est gratia Spiritus sancti.
Sermo V.*

Sap. i.

Ibidem.

Iacob. 4.

Esaia 66.
Humilitas
quid sit.
Humilitas
bifaria.
Superbiae
genus du-
plex.
Superbia
spiritualis
quam sit
perniciosa,
& unde ori-
atur.

DEus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Iacobi 4. Non propterea tantum, fratres charissimi, festum Pentecostes recolimus, quod Apostolis olim Spiritum sanctum datum credimus, sed quod etiam in finem usque mundi dandum non dubitamus, idque non solum hoc die, sed omni etiam tempore, licet fortasse inficiandum non sit hunc diem aliqua praeminentia singularitate honoratum, quo dignis vberiora etiam gratiarum munera conferantur. Verum, quia Spiritus sanctus non illabitur cordibus nisi dignis, & magis illabitur, id est, potioribus donis se infundit, magis dignis, rogandus est etiam, ut ipse nos dignos se efficiat, atque locum in nobis, quem sua illustratione habitationeque dignetur ipse sibi praeparare. Scimus quoniam *in maleuolam animam non intrabit Spiritus sapientiae, nec habitabit in corpore subdito peccatis*: quod Spiritus sanctus praeterca disciplinae effugietur, & auferet se a cogitationibus quae sunt sine intellectu. Audiuimus postremo quod *superbis resistit, humilibus autem dat gratiam*. Vna est igitur humilitas, quae praeparat locum Spiritui sancto. *Super quem*, inquit, *requiescit Spiritus meus, nisi super humilem & quietum & trementem sermones meos*? Est autem humilitas depressio quaedam atque vilificatio sui ipsius ex cognitione propriae vilitatis, secundum quam cupit etiam ab alijs aestimari. Humilitas quoque bifariam partitur, in externam & internam: quomodo etiam superbia ediuersa, est alia externa & prope carnalis, puta in exteriori fastu, insolentatione diuitiarum, honorum, vestium corporum & gloriae mundialis se extollens: & alia interna, spiritualis & occulta, perniciosior quam prima, repute quae nascitur ex virtutibus, id est, occasione virtutum: imò ex morte, id est, ex cineribus prioris superbiae quae si iam extincta ipsa repullulat. Nam vnde quis se foris humiliat, inde extollitur intus. Et dum se a vitijs alijs continet, dum voluntates suas mortificat, dum aliorum immortalitates sustinet, dum etiam illicita desideria ad puritatem frangat, dum superflua sibi negat, necessaria abscindit, illicita persequitur, ociosa cohibet, euitat mala, & bonis delectatur, ex optimis his studijs surgit interna spiritualisque superbia, complacentia, & opinio de seipso: quae nisi vigilantissimè repulsa fuerit, fiet etiam ut aliena carpat, iudicet, & vilia reputer: sua verò praefera, se antecellere credat, merita sibi arroget, afferibat dona alicuius precij etiam coram Deo se existimet: & propterea quasi iam aliquid sit in seipso, delectatione aut gaudio aliquo requiescat, laudes sui tamen non desiderat, tamen accipit, aut inde exultet in se, quod de se alijs bene sentiant, sibi gloriam fauent non ad Deum referens: & si ostentare se palam aut iactare non audeat, tamen ab alijs manifestari ac quasi non dedita opera deprehendi, inueniri, reuelari, seirive in aliqua praeminentia, aut glorioso opere gaudeat: de virtute verò sui doleat, quod verba sua aut facta non recipiuntur, quod ve a liquis laude, honore ac fauore sibi praefertur, contristetur: & cum etiam omnia abiecit

absconderit sua, tacitus tamen in se gloriatur, & aliquid sibi donatum præ alijs, aut se posse, quod ceteri nequeant, cogitet: sibi ipsi confidat, credat, innitatur: ad sanctitatem etiam maiorem, propterea quia alta seu præclara res est sanctitas, aspires ad perfectionem, quia magnum & gloriosum est esse perfectum, contendat. Hæc omnia, charissimi fratres, & similia reliqua ex pestifera radice superbia, veluti germina perniciofa pullulant, vel in cogitatione vel in intentione, vel in affectu, vel in aliquo sentimento latentia, quæ nisi (vt dixi) prudentissime, vigilantissime atque sagacissime observentur, & mox vt nasci sentireveceperint, eliminantur, diabolus (qui per huiusmodi spiritualia vitia deuotis & à mundo abstractis maximè insidiat) sub specie virtutum & mendacio sanctitatis imponet, & ad tristem finem & latentia mala seducet. Nam spiritualia illa vitia intus in intentione, cogitatu, affectu seu uel aliquo interno, quasi medullitus abstrusa (si non uigilatur, si non occurritur, si non resistitur, si dissimulatur) ad superbiam & falsam iustitiam, ad mentitam sanctitatem, imò ad cæcitatem & obstinationem cordis perducunt. Quam miserabile autem est, quod homines exter-
na opera multa faciunt sanctitatis, sustinent multa, & tamen si intus intumescunt, si non purè Dei gloriam quærunt, si in se ipsis gaudent ac requiescunt, si aliud extra Deum quodcumque quærunt, cunctos suos labores non solum amittunt, uerùm etiam diuino iudicio obnoxij fiunt. Hi foris sunt pulchri, intus uacui & impuri, quibus expediret magis in manifesta cecidisse peccata, unde humiliati resurgerent ac deinceps starent, quam in superba sanctitate, dum se stare existimant, corruisse atque damnabiliter iacere. Sed rogo nemo propterea fratrem suum iudicet, nemo de proximo malè suspicetur aut sentiat, quia hæc omninò interna & occultissima sunt Dei iudicio relinquenda. Ipse enim solus scrutatur corda filiorum hominum, intentiones motusq; diiudicat animorum. Nostrium uerò est (etsi quandoque pro aliquibus timendum sit, pro omnibus uigilandum) de proximis singulis benè æstimare, benè sentire, de nobis uerò uiliter atque indignè. Maximè enim insistendum est humilitati, sine qua quicquid spiritualis ædificij ædificatur, super fundamento ruinoso dissipandum & periturum construitur.

Porro humilitatis duo sunt actus, quorum vnus uersatur in cognitione, alter in uoluntate. Illo uidemus infirmitatem, prauitatem uilitatemq; nostram, quam instabiles, quam indigni, quam ingrati, quam malitiosi, quam pleni uitijs, quam infirmi, quam proni ad omnem malum, quam desides ad quodcumque bonum, quam procliues ad peccandum, quam indigi diuini auxiliij atque protectionis, sine qua continuo in grauissima peccata laberemur & postremo quam nihil profus in nobis ipsis, hoc est, quam digni omni ignominia, dedecore contemptusq; sumus. Altero humilitatis actu, etiam ab alijs tales uideri, haberi, despici, ac contemni uolumus. Prior, qui est cognitionis seu iudicij, non fuit in Christo, quia non inuenit se Dominus Iesus uilitate aut contemptu dignum: sed posterior uoluntatis seu affectionis, qua elegit (etiam non esset) uilis haberi, despici, conuicia & contumelias pati. Ex hac namque humilitate prodijt quando dixit: *Discite à me quia mitis sum & humilis corde.* Corde, vt Bernardus interpretatur, hoc est, uoluntate. Secundum uerunque actum humilitatis studia atque exercitia sunt illis quæ paulò ante

Vitia spiri-
tualia quo
hominem
perducant

Humilitatis
actus duo
qui.
Humilitas
cognitionis,

Humilitas
affectionis.

Matt. ii.
Humilitatis
exercitia uti
superbiæ sint
contraria.

de superbia dixi, contraria, Humilitas namque considerando erga se diuina
 charitatem, qua vilissimum indignissimumq; se sentit à Deo gratis dilecti
 conseruatum, vocatum, redemptum, donisq; ac beneficijs infinitis donatum,
 atque in peccatis suis tot annis hæctenus diuina benignitate toleratum: è ro
 gione verò pensando, suam ingratitude, miseriam, prauitatem, inobe
 dientiam, atque irreuerentiam erga Deum, non solum non potest gloriari in
 se aut aliquid de se opinari: sed potius miratur quomodo terra illum susti
 neat, quomodo omnes creaturæ contra se non insurgant: omnibus enim se
 æstimat indignum, nulli se audet comparare, deteriorem cunctis se iudicat
 vilissima quæque sibi eligit ac deputat, honores sibi exhibitos contumelia
 aut derisiones putat, & Deum sibi offensum inde formidat, quando ab alijs
 sentit se æstimari aut præferri: idèd vt se ipsum contemnit, ita ab alijs quoq;
 contemni desiderat, & cum despicitur, aut iniurias patitur, minus quam
 ignus foret se contemni aut sustinere se putat. Hæc intus aguntur in
 animo, & coram Deo, quia & foris ita se habere debet, vt nulli scandalum
 nulli præbeat iniurias, contumeliasve inferendi sibi (quantum in se est) nisi
 pro amore humilitatis aut patiendi desiderio, occasionem administret, præ
 fertim quando nemo debeat sibi virtutes colligere cum aliorum damnatione.
 Si quidem vtrunque præceptum est, & contemptum humiliter ferre, &
 proximū nō scandalizare, id est, nihil quod alteri delinquendi occasio
 adferat, agere, sed si propter suā culpam despicitur, aut mala à proximis pa
 titur, gaudere. Hoc dico, quia inueni quandoque nonnullos qui vltro des
 ctus admittunt, vt sunt, malè agere, barbarè loqui iustitiamq; in conuentu
 mulare, vt sic despecti ab alijs se ipsos humiliant: non considerantes quod
 hoc desiderium quamuis sit laudabile, exercitium tamen huiusmodi seu præ
 xis, pro humilitate conquirenda, est illicita, qua præbent alijs per humili
 di defectus, quos cauere possent, occasione deridendi, indignandi, & prom
 etiam peccandi: in hoc proculdubio agentes contra charitatem, quod esse
 dicula ponunt infirmis fratribus. Caterùm sit & verè sit perseueretq; hoc de
 siderium se humiliandi, non deerunt, profectò Domino ordinante, occasio
 nes, aliæq; licita exercitia humilitatis, quibus & se contemnant, & ab alijs
 contemptum recipiant. Deum verò colant, honorent, atque honorari ab omni
 bus æstuantissimis desiderijs exoptent. Hoc igitur sit fundamentum, supra
 quod construatur ædificium spirituale perfectum, quod aliud esse non po
 test (vt verbis vtat Cassiani) quam timor Dei atque humilitas, quæ de mans
 fuetudine ac cordis simplicitate descendit. Nullo enim modo (vt idem Cassi
 anus scribit) poterit in anima nostra virtutum structura confurgere, nisi
 prius iacta fuerint veræ humilitatis in nostro corde fundamenta, quæ sim
 missime collocata perfectionis & charitatis culmen valeant sustinere, nisi
 scilicet vt fratribus nostris humilitatem veram intimo cordis exhibeamus
 affectu, in nullo scilicet acquiescentes eos contristare vel lædere. Quod nulle
 tenus poterimus implere, nisi abrenunciatio vera quæ in expoliatione omni
 niū facultatum ac nuditate consistit, in nobis fuerit Christi amore simplici
 deinde obedientiæ iugum & subiectio, simplici corde, ac sine vlla simulatio
 ne suscepta, ita vt præter superioris mandatum, nulla penitus voluntas vi
 uat.

Matt. 3.
 Matt. 18.

Fundamentū
 spiritualis
 ædificij
 quod Cas
 sianus.
 Humilitas
 quæ erga
 proximos
 nostros ex
 hibenda sit
 Abrenun
 ciatio vera
 in quo
 consistat.
 Obedientia
 simplex quo
 modo ob
 neatur.

nat in nobis. Quod non aliter obseruari poterit, nisi quis non solum se mortuum huic mundo, verum etiam insipientem iudicauerit ac stultum, vniuersa quæ sibi fuerint à senioribus imperata, sine vlla discussione perficiens, sacrosancta ea credens ac diuinitus promulgata. In qua consistentibus qualitate procul dubio status ille humilitatis verè tranquillus atque immobilis subsequetur, vt nosmetipsum inferiores omnibus iudicantes, vniuersa quæ nobis fuerint irrogata, tæsi iniuriola sint tãq̃ à superiorib' nostris illata, paciētissimè toleremus. Quæ quæ à nobis nō solū facillimè tolerabūtur, verum etiā parua iudicabuntur ac nulla, si mente iugiter recolamus, vel Domini nostri, vel Sanctorum omnium passionibus, considerantes tanto nos leuioribus iniurijs attentari, quanto longius à meritis eorum & conuersatione distamus: pariter etiam cogitantes in breui nos de hoc seculo migraturos, eorumq̃ celeri vitæ huius sine mox futuros esse confortes. Peremptoria namque est hæc contemplatio non solum superbix, verum etiam generaliter omnium vitiorum. Deinde post hæc eandem hanc humilitatem erga Deum firmissimè retentemus. Quod à nobis ita complebitur, vt nihil nosmetipsum absque illius opitulatione vel gratia, quod ad virtutum consummationem pertinet, posse perficere cognoscamus: sed & hoc ipsum quod istud intelligere meruimus, eius esse muneris, si veritate credamus. Hæc Cassianus. Quibus addendum, pro obtinenda humilitate hoc vnum inter præcipua esse præsidium, vt non aliter de se quisquam quam de superbissimo sentiat & conditiones ac genera omnia humilitatis sibi deesse credat: atque idèd constanter & feruenter pro humilitate sibi infundenda, & superbia ac inani gloria in se eradicanda Deo continuè supplicet, quod nobis largiri dignetur Dominus noster Iesus Christus excelsus & humilis, qui est benedictus in secula, Amen.

Humilitas vera quæ sit.

Iniurias seu aduersa que libet quomodo quis facile toleret.

Contemplatio omnium vitiorum peremptoria quæ sit.

Humilitas quomodo erga Deum retinenda. Humilitatis acquirenda præsidium præcipuum quod

IN EADEM SOLENNITATE.

Quæ in legis datione cum veteris tum nouæ similitudo, quæ sit differentia.

Sermo VI.

Apparuerūt illis dispersita lingue tanquam ignis, seditque supra singulos eorum. Actuum 2. Festiuitas hæc omnium fratres charissimi plena est gaudio celeberrima, videlicet Mosaica & Euangelica, quæ est gratiæ legislatio. Hoc namque die olim Iudæis lex in monte Sinai data est. Hodie iterum Christianis lex Euangelica in monte Sion tradita est, quandoquidem is qui inspirator est legis, qui prædicantium est doctor, credentium eruditor, consolator trepidantium, roborator infirmorum, rebellium expugnator, beneuolentium adiutor, gratiæ fons, charitatis diffusio, vnctio cordis, ad Euangelij propagationem, ad congregandos filios adoptionis in vnitatem fidei mētibus sese infundit humanis. Hodie ignis ille diuinus, ignis, inquam, inuisibilis, Spiritus sanctus per speciem ignis visibilis significatus, de celo descendit, & humilium corda implens, depulsa ignorantia, expurgata quoque omnium vitiorum rubigine, excussa formidine, consumpto denique omni tepore, salutari eos omnium noticia illustrauit, conscientix puritate iuxta ac securitate perfudit